

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบความรู้ แบบสอบถามทักษะ และแบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของเครื่องมือด้วยวิธีการทางสถิติก่อนนำไปใช้ เครื่องมือนี้ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบทดสอบความรู้ แบบสอบถามทักษะ และแบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 450 คน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 390 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.67 จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science - Personal Computer) เพื่อแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ตามตัวแปรเพศ โดยการทดสอบค่า "ที" (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 390 คน แยกเป็นนักเรียนชายจำนวน 209 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 181 คน ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ซึ่งหัวหน้าครอบครัวมีอาชีพรับจ้างมากที่สุด โดยที่หัวหน้าครอบครัวของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด นักเรียนเดินทางมาโรงเรียนโดยรถประจำทางมากที่สุด ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่รับทราบว่ามีการจัดระบบการเดินทางในโรงเรียน และในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมมากที่สุดจากโทรทัศน์ ส่วนอุบัติเหตุที่มักเกิดกับนักเรียนมากที่สุดก็คือ การหกล้ม ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น คือจากการขาดความระมัดระวังของนักเรียน อย่างไรก็ตามในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่ก็ไม่ประสบอุบัติเหตุ

2. ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีดังต่อไปนี้

2.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความรู้ดังต่อไปนี้

ข้อที่นักวิจัยส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับดีมาก มีดังนี้

- ข้อ 3 การช่วยเหลือคนที่ถูกไฟฟ้าช็อต
- ข้อ 4 สาเหตุที่ทำให้เกิดไฟไหม้บ้านมากที่สุด
- ข้อ 12 การช่วยเหลือให้เกิดความปลอดภัยจากการเล่นกีฬาในชั่วโมงพลศึกษา
- ข้อ 18 การเดินถนนที่มีทางเท้า

ข้อที่นักวิจัยส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำและต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

มีดังนี้

- ข้อ 6 การกระทำที่อาจเกิดน้ำร้อนลวกได้ง่าย
- ข้อ 10 การฝึกหนีไฟในโรงเรียนที่ถูกต้อง
- ข้อ 14 การข้ามถนนบริเวณที่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้าม
- ข้อ 16 ข้อความที่หมายถึงปลอดภัยไว้ก่อน
- ข้อ 17 การเดินถนนที่ไม่มีทางเท้า
- ข้อ 19 ความหมายของเครื่องหมายจราจร ภาพผู้ใหญ่และเด็กในรูป

สีเหลี่ยมจตุรัส

ข้อที่นักวิจัยชายส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับดีมาก มีดังนี้

- ข้อ 3 การช่วยเหลือคนที่ถูกไฟฟ้าช็อต
- ข้อ 4 สาเหตุที่ทำให้เกิดไฟไหม้บ้านมากที่สุด
- ข้อ 12 การช่วยเหลือให้เกิดความปลอดภัยจากการเล่นกีฬาในชั่วโมงพลศึกษา
- ข้อ 18 การเดินถนนที่มีทางเท้า

ข้อที่นักวิจัยชายส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำและต่ำกว่าเกณฑ์

ขั้นต่ำ มีดังนี้

- ข้อ 6 การกระทำที่อาจเกิดน้ำร้อนลวกได้ง่าย
- ข้อ 8 การป้องกันอุบัติเหตุภายในโรงเรียนที่ไม่ถูกต้อง
- ข้อ 10 การฝึกหนีไฟในโรงเรียนที่ถูกต้อง
- ข้อ 16 ข้อความที่หมายถึงปลอดภัยไว้ก่อน
- ข้อ 17 การเดินถนนที่ไม่มีทางเท้า
- ข้อ 19 ความหมายของเครื่องหมายจราจร ภาพผู้ใหญ่และเด็กในรูป

สีเหลี่ยมจตุรัส

ข้อที่นักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับดีมาก มีดังนี้

- ข้อ 1 การใช้ยาที่ถูกต้อง
- ข้อ 3 การช่วยเหลือคนที่ถูกไฟฟ้าช็อต
- ข้อ 4 สาเหตุที่ทำให้เกิดไฟไหม้บ้านมากที่สุด
- ข้อ 12 การช่วยเหลือให้เกิดความปลอดภัยจากการเล่นกีฬาในชั่วโมงพลศึกษา
- ข้อ 18 การเดินถนนที่มีทางเท้า

ข้อที่นักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำและต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

มีดังนี้

- ข้อ 6 การกระทำที่อาจเกิดน้ำร้อนลวกได้ง่าย
- ข้อ 9 การขึ้นลงบันไดที่ถูกต้องในโรงเรียน
- ข้อ 10 การฝึกหนีไฟในโรงเรียนที่ถูกต้อง
- ข้อ 14 การข้ามถนนบริเวณที่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้าม
- ข้อ 16 ข้อความที่หมายถึงปลอดภัยไว้ก่อน
- ข้อ 17 การเดินถนนที่ไม่มีทางเท้า
- ข้อ 19 ความหมายของเครื่องหมายจราจร ภาพผู้ใหญ่และเด็กในรูป

สีเหลืองมจตุรัส

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เกี่ยวกับการป้องกัน

อุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่าไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังต่อไปนี้

ข้อที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้แตกต่างกัน มีดังนี้

- ข้อ 9 การขึ้นลงบันไดที่ถูกต้องในโรงเรียน
- ข้อ 14 การข้ามถนนบริเวณที่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้าม
- ข้อ 20 การข้ามถนนให้ปลอดภัยหลังลงจากรถ

โดยที่นักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยความรู้สูงกว่านักเรียนหญิงทั้งสามข้อ

3. ข้อมูลด้านทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีดังต่อไปนี้

3.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติดังต่อไปนี้

ข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติในระดับดีมาก มีดังนี้

ข้อ 1 ความไม่เป็นระเบียบในบ้านทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

ข้อ 8 การให้นักเรียนมีส่วนดูแลความปลอดภัยในโรงเรียน เป็นการ
ปลูกฝังนิสัยที่ปลอดภัย

ข้อ 12 อุบัติเหตุในโรงเรียนจะลดได้ หากเชื่อฟังคำเตือนของครู

ข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติ ในระดับพอใช้ มีดังนี้

ข้อ 5 อุบัติเหตุร้ายแรงมักเกิดนอกบ้าน

ข้อ 19 ผู้ขับขี่รถต้องระมัดระวังมากกว่าคนเดินเท้า

ข้อที่นักเรียนชายมีทัศนคติในระดับดีมาก มีดังนี้

ข้อ 2 อุบัติเหตุในบ้านเป็นเรื่องปกติ ไม่จำเป็นต้องป้องกัน

ข้อ 8 การให้นักเรียนมีส่วนดูแลความปลอดภัยในโรงเรียน เป็นการ
ปลูกฝังนิสัยที่ปลอดภัย

ข้อ 12 อุบัติเหตุในโรงเรียนจะลดได้ หากเชื่อฟังคำเตือนของครู

ข้อ 17 การสวมหมวกนิรภัย จะช่วยลดอัตราการบาดเจ็บและตายได้

ข้อที่นักเรียนชายมีทัศนคติในระดับพอใช้ มีดังนี้

ข้อ 5 อุบัติเหตุร้ายแรงมักเกิดนอกบ้าน

ข้อ 19 ผู้ขับขี่รถต้องระมัดระวังมากกว่าคนเดินเท้า

ข้อที่นักเรียนหญิงมีทัศนคติในระดับดีมาก มีดังนี้

ข้อ 1 ความไม่เป็นระเบียบในบ้านทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

ข้อที่นักเรียนหญิงมีทัศนคติทั้งทางบวกและทางลบในระดับพอใช้ มีดังนี้

ข้อ 9 คนที่มีร่างกายอ่อนแอ มักเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

ข้อ 19 ผู้ขับขี่รถต้องระมัดระวังมากกว่าคนเดินเท้า

3.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่าไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังต่อไปนี้

ข้อที่นักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติดีกว่านักเรียนหญิง มีดังนี้

ข้อ 12 อุบัติเหตุในโรงเรียนจะลดได้ หากเชื่อฟังคำเตือนของคุณ

ข้อ 17 การสวมหมวกนิรภัย จะช่วยลดอัตราบาดเจ็บและตายได้

ข้อที่นักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติดีกว่านักเรียนชาย มีดังนี้

ข้อ 19 ผู้ขับขี่รถต้องระมัดระวังมากกว่าคนเดินเท้า

ข้อ 20 คนที่ได้รับอุบัติเหตุมักเป็นคนที่ไม่ระมัดระวัง

4. ข้อมูลด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีดังต่อไปนี้

4.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติดังนี้

ข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับดีมาก มีดังนี้

ข้อ 1 ขับเจ้าอ่านฉลากยากก่อนใช้ยา

ข้อ 5 ขับเจ้าถอดปลั๊กเมื่อเลิกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า

ข้อ 14 ขับเจ้าถือของแหลม ของมีคมหอกกับเพื่อน

ข้อ 17 ขับเจ้าขึ้นและลงจากรถประจำทางที่ป้าย

ข้อ 19 ขับเจ้ามองขวา ซ้าย ขวา ก่อนข้ามถนน

ข้อ 20 ขับเจ้าข้ามสะพานลอย หากบริเวณนั้นมี

ข้อ 25 ขับเจ้าขึ้นหรือลงจากรถเมื่อรถจอดสนิท

ข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับพอใช้ มีดังนี้

ข้อ 16 ขับเจ้าใส่ถุงเท้าวิ่งบนอาคารเรียน

ข้อที่นักเรียนชายมีการปฏิบัติในระดับดีมาก มีดังนี้

- ข้อ 1 ข้าพเจ้าอ่านฉลากยากก่อนใช้ยา
- ข้อ 5 ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเมื่อเลิกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า
- ข้อ 14 ข้าพเจ้าถือของแหลม ของมีคมห่างจากเพื่อน
- ข้อ 17 ข้าพเจ้าขึ้นและลงจากรถประจำทางที่ป้าย
- ข้อ 19 ข้าพเจ้ามองขวา ซ้าย ขวา ก่อนข้ามถนน
- ข้อ 20 ข้าพเจ้าข้ามสะพานลอย หากบริเวณนั้นมี
- ข้อ 25 ข้าพเจ้าขึ้นหรือลงจากรถเมื่อรถจอดสนิท

ข้อที่นักเรียนชายมีการปฏิบัติในระดับพอใช้ มีดังนี้

- ข้อ 16 ข้าพเจ้าใส่ถุงเท้าวิ่งบนอาคารเรียน

ข้อที่นักเรียนหญิงมีการปฏิบัติในระดับดีมาก มีดังนี้

- ข้อ 1 ข้าพเจ้าอ่านฉลากยากก่อนใช้ยา
- ข้อ 2 ข้าพเจ้าเก็บสิ่งของเครื่องใช้เข้าที่หลังใช้เสร็จ
- ข้อ 5 ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเมื่อเลิกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า
- ข้อ 7 ข้าพเจ้าถอดปลั๊กไฟโดยการดึงสายไฟ
- ข้อ 14 ข้าพเจ้าถือของแหลม ของมีคมห่างจากเพื่อน
- ข้อ 19 ข้าพเจ้ามองขวา ซ้าย ขวา ก่อนข้ามถนน
- ข้อ 20 ข้าพเจ้าข้ามสะพานลอย หากบริเวณนั้นมี
- ข้อ 25 ข้าพเจ้าขึ้นหรือลงจากรถเมื่อรถจอดสนิท

ในนักเรียนหญิงไม่พบการปฏิบัติที่อยู่ในระดับพอใช้หรือควรปรับปรุง

4.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ

ในชีวิตประจำวันระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังต่อไปนี้

ข้อที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติแตกต่างกัน มีดังนี้

- ข้อ 2 ข้าพเจ้าเก็บสิ่งของเครื่องใช้เข้าที่หลังใช้เสร็จ
- ข้อ 4 ข้าพเจ้าชอบวิ่งไถลเล่นบริเวณพื้นที่ลื่น
- ข้อ 8 ข้าพเจ้าห่างจากเพื่อนโดยการขว้างปากัน
- ข้อ 13 ข้าพเจ้าเล่นหอกล้อ ผลักกับเพื่อนในชั้นเรียน

ข้อ 14 ข้าพเจ้าถือของแถม ของมีคมหอกกับเพื่อน

ข้อ 15 ข้าพเจ้าชอบเล่นโกลดโพน

ข้อ 18 ข้าพเจ้าหอกล้อกับเพื่อนขณะเดินริมถนน

ข้อ 19 ข้าพเจ้ามองขวา ซ้าย ขวา ก่อนข้ามถนน

ข้อ 20 ข้าพเจ้าข้ามสะพานลอย หากบริเวณนั้นมี

ข้อ 25 ข้าพเจ้าขึ้นหรือลงจากรถเมื่อรถจอดสนิท

โดยที่นักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชายทั้งเก้าข้อ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผลการวิจัย เรื่องการศึกษากារป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร สามารถนำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ระดับความรู้

1.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันนี้ในภาคต้นของปีการศึกษา แต่ผู้วิจัยมาเก็บข้อมูลในภาคปลาย นักเรียนไม่ได้มีการเตรียมตัวล่วงหน้าสำหรับการทดสอบมาก่อน และหลังจบบทเรียนไปแล้ว นักเรียนอาจจะไม่ได้มีการทบทวนหรือนำไปใช้ จึงอาจลืมเลือนไป ดังนั้นการตอบคำถามจากแบบทดสอบความรู้ของนักเรียน จึงเป็นไปตามความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ในความทรงจำ ซึ่งหากมีการแจ้งหรือบอกกล่าวเพื่อเตรียมตัวสอบไว้ล่วงหน้าแล้วอาจทำให้นักเรียนทำคะแนนความรู้ได้ในระดับที่สูงกว่านี้ ดังที่ สุชาติ โสมประสูร (2525) ได้กล่าวว่า

ความรู้ที่ครูสอนให้แก่เด็ก ในชั่วโมงหนึ่งๆอีกเพียงไม่กี่วันก็จะลืมเลือนไป นอกเสียจากว่าความรู้
นั้น ๆ จะถูกนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของเด็กได้เท่านั้น จึงจะคงทนอยู่ได้นาน

1.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุใน
ชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ยังมีข้อที่นักเรียน
มีความรู้ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ และต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ ซึ่งเป็นผลที่ยังไม่น่าพอใจ ได้แก่

1. การกระทำที่อาจก่อให้เกิดน้ำร้อนลวก
2. การฝึกหนีไฟที่ถูกต้อง
3. การข้ามถนนบริเวณที่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้าม
4. ข้อความที่หมายถึงความปลอดภัยไว้ก่อน
5. การเดินถนนที่ไม่มีทางเท้า
6. ความหมายของเครื่องหมายจราจร ภาพผู้ใหญ่และเด็กในรูป

สี่เหลี่ยมจัตุรัส ซึ่งหมายถึงป้ายให้ระวังเด็ก ข้างหน้ามีโรงเรียน

การที่นักเรียนมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำและต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ
ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ข้อคำถามที่หยาบ มีค่าความยากง่ายอยู่ในช่วง 0.20-0.60 ซึ่งถือว่าเป็น
ข้อคำถามที่อยู่ในระดับค่อนข้างยากถึงยากพอสมควร และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-0.40
สามารถแยกกลุ่มเด็กที่ได้คะแนนสูงกับกลุ่มเด็กที่ได้คะแนนต่ำได้ อีกทั้งลักษณะข้อคำถามต้องอาศัย
การคิดวิเคราะห์หลักเหตุผล และความรู้ความเข้าใจ ซึ่งอาจเป็นเรื่องยากสำหรับนักเรียน
ประกอบกับความรู้ในบางเรื่อง ต้องอาศัยการจดจำจากการที่นักเรียนได้ศึกษามาจากบทเรียน
รวมทั้งอาศัยประสบการณ์ที่นักเรียนประสบในชีวิตประจำวันด้วย จึงทำให้นักเรียนมีความรู้ใน
ระดับดังกล่าว และแม้ว่าจากผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน
10 โรงเรียน จะพบว่าทุกโรงเรียนมีการฝึกซ้อมการหนีไฟในโรงเรียน แต่จากการที่ผู้วิจัย
ได้เห็นการฝึกซ้อมดังกล่าวพบว่าครูไม่ได้สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่าง ๆ ในการหนีไฟ
ลักษณะการฝึกซ้อมเป็นเพียงการจัดให้นักเรียนแต่ละระดับชั้นแยกลงบันได แล้วมารวมกันที่สนาม
เท่านั้น จึงอาจเป็นเหตุผลหนึ่ง ทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องการฝึกหนีไฟอยู่ในระดับไม่น่า
พอใจ สำหรับการข้ามถนนบริเวณที่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้าม เป็นอีกข้อหนึ่งที่นักเรียนมีความรู้
อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากครูอาจไม่ได้สอนเน้นในเรื่องสัญญาณไฟสำหรับ
คนข้าม ประกอบกับในท้องถนนไม่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้ามในทุก ๆ สี่แยก นักเรียนจึงอาจสับสน
กับสัญญาณไฟสำหรับรถยนต์ซึ่งเป็นผลทำให้นักเรียนตอบคำถามในข้อนี้ไม่ถูกต้อง รวมทั้งความหมาย

ของเครื่องหมายจราจร ซึ่งเครื่องหมายนี้จะพบได้บริเวณที่มีโรงเรียนตั้งอยู่ แม้ว่าจากผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดครูเวร ภารโรง ลูกเสือ เนตรนารี หรือตำรวจจราจร มาช่วยดูแลในการข้ามถนนให้กับนักเรียนในบางแห่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมพลศึกษา (2528) และอรชา ภักธิษะนันท์ (2532) ที่พบว่าครูเวร ลูกเสือ เนตรนารี ชูภาษาชาด เป็นผู้ดูแลนักเรียนข้ามถนน ครูหรือตำรวจจราจรเหล่านี้อาจไม่ได้บอก อธิบาย หรือนำเครื่องหมายจราจรที่พบเห็นได้เป็นประจำนี้ ไปยกตัวอย่างให้นักเรียน จึงอาจทำให้นักเรียนตอบคำถามข้อนี้ไปตามความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่ ซึ่งส่วนใหญ่ตอบไม่ถูกต้อง ทำให้ความรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับไม่น่าพอใจดังที่ พรพณี บัญชรหัตถกิจ (2531) ได้วิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่มีการสอนเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน ที่มีการกระตุ้นเรื่องปลอดภัยไว้ก่อน และใช้เครื่องหมายระวังอันตราย มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้ในการป้องกันอุบัติเหตุสูงกว่ากลุ่มที่มีแต่การสอน การกระตุ้น แต่ไม่มีการใช้เครื่องหมายระวังอันตราย

1.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้

1.2.1 จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาโดยรวมในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่างก็เรียนอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ใช้หลักสูตรเดียวกัน และจากการที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จบปริญญาตรี สาขาวิชาประถมศึกษามากที่สุด และมีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมากกว่า 10 ปี ในการสอนก็มีแผนการสอนใช้ ร้อยละ 100 และแผนการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่ก็เป็นแผนการสอนที่กลุ่มโรงเรียนร่วมกันจัดทำขึ้น ทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปในแนวเดียวกัน นอกจากนั้นผลการศึกษาของผู้วิจัย ยังพบว่า ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่างได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ จากแหล่งที่เหมือนกันคือ จากโทรทัศน์ บิดา มารดา และหนังสือพิมพ์อาจเป็นเหตุผลสนับสนุนอีกประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความรู้ไม่แตกต่างกัน โดยปกติ พรพมาสน (2530) วิจัยพบว่า แหล่งข่าวสารที่ได้รับแตกต่างกันก่อให้เกิดความแตกต่างกันในด้านความรู้ในด้านการป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจร

1.2.2 จากผลการวิจัย การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน

การประณตศึกษากรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้อที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้แตกต่างกัน ได้แก่ "การขึ้นลงบันไดที่ถูกต้องในโรงเรียน" ซึ่งนักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการจัดระบบการเดินในโรงเรียนโดยขณะขึ้นลงบันได นักเรียนชายอาจสังเกตจากการตีเส้นบริเวณบันได และมีลูกศรชี้ให้เห็นทิศทาง บางโรงเรียนมีป้ายแสดงข้อความ "โปรดเดินทิศทาง" ซึ่งอรชยา ภักธิชนะนันท์ (2532) ก็วิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ก็มีการจัดระบบการจราจรภายในอาคาร และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ก็พบว่า โรงเรียนมีการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุคือ มีการจัดระบบการจราจรในโรงเรียนถึงร้อยละ 70 อีกทั้งจากการศึกษาของผู้วิจัยก็พบว่านักเรียนชายรับทราบว่าโรงเรียนมีการจัดระบบการเดินมากกว่านักเรียนหญิง จึงอาจมีส่วนทำให้เด็กนักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนหญิงในเรื่องการขึ้นลงบันไดที่ถูกต้องในโรงเรียนด้วยเหตุผลดังกล่าว ส่วนในเรื่อง "การข้ามถนนบริเวณที่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้าม" และ "การข้ามถนนให้ปลอดภัยหลังจากรถ" ก็เป็นข้อที่นักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้สูงกว่านักเรียนหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนชายอาจได้รับประสบการณ์จากการประสบอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนหญิง ทำให้นักเรียนชายมีความสนใจที่จะแสวงหาความรู้ในเรื่องเหล่านี้มากกว่านักเรียนหญิง โดยจากการศึกษาของผู้วิจัยในส่วนของข้อมูลทั่วไปก็พบว่า ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนชายประสบอุบัติเหตุร้อยละ 25.84 นักเรียนหญิงประสบอุบัติเหตุร้อยละ 19.89 ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการของการได้รับความรู้ ความเข้าใจ หรือทักษะโดยผ่านการมีประสบการณ์

2. ทักษะเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ระดับทัศนคติ

2.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันโดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ ตามหลักสูตรประถมศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ไปปฏิบัติตามที่หลักสูตรกำหนด และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่พบว่าในการสอนเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ ครูมีแผนการสอนใช้ร้อยละ 100 มีการจัดกิจกรรมการสอนในชั้นเรียนอย่างหลากหลาย วิธีการสอนที่ครูใช้ได้แก่ การบรรยาย มีการใช้สื่อประกอบการสอน ซึ่งเป็นสื่อที่มีคุณภาพดี ทันสมัย เช่น โปสเตอร์ ภาพจากหนังสือ ภาพถ่ายจากหนังสือพิมพ์ แบบจำลอง ของจริง เป็นต้น ให้นักเรียนออกมาอภิปราย ให้นักเรียนเล่าเรื่อง แสดงบทบาทสมมติ ให้ทำแบบฝึกหัด ใช้เพลงประกอบ และใช้การสาธิต รวมถึงการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนคือ มีการจัดระบบการเดินในโรงเรียน ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียนเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย เช่น มีการฝึกหนีไฟในโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์หน้าเสาธงตอนเช้า เกี่ยวกับอุบัติเหตุและการป้องกัน จัดครูเวรลูกเสือ เนตรนารี นักการภารโรง ตลอดจนขอความร่วมมือจากตำรวจจราจรมาช่วยดูแลนักเรียนในการข้ามถนน เชิญวิทยากรมาบรรยาย จัดออกเสียงตามสาย ฉายวีดิทัศน์ในเวลาเช้า และจัดทำโครงการพิเศษเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุและการป้องกัน ตลอดจนจากผลการวิจัยในส่วนของข้อมูลทั่วไป พบว่า นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ จากสื่อหลายชนิดเช่น จากโทรทัศน์ บิดา มารดา หนังสือพิมพ์ วิทยุ หนังสือ วารสาร รวมทั้งจากประสบการณ์จริง และป้ายประกาศของโรงเรียน ซึ่งการที่นักเรียนได้รับประสบการณ์ดังกล่าวข้างต้นนี้ อาจเป็นส่วนส่งเสริมให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีทัศนคติในระดับดีเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ซึ่งกมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528) ได้กล่าวไว้ว่าทัศนคติ เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือการได้รับประสบการณ์ ทั้งจากการเรียนการสอน การอบรมเลี้ยงดู วัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อมและสื่อมวลชน โดยที่ทัศนคติสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่บุคคลอื่นได้ และทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ถ้าบุคคลได้รับประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ ดี ก็จะส่งผลให้มีทัศนคติในเรื่องนั้น ๆ ดีด้วย และกฤษณา ศักดิ์ศรี (2530) ก็กล่าวว่า การใช้วิธีการอภิปรายได้ผลดีในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบอร์เชท (Burchett, 1972) ที่พบว่าการสอนของครู การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน และสิ่งเร้าภายนอกเช่น ภาพยนตร์ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลถึงทัศนคติของนักเรียน และจิราภรณ์ ผู้พันธ์ (2535) ที่วิจัยพบว่า หลังการได้รับโปรแกรมสุขศึกษา ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในการเดินเท้า การข้ามถนน การโดยสารรถประจำทาง สัญญาณไฟจราจร เครื่องหมายจราจร โดยใช้การบรรยายประกอบเทปโทรทัศน์และสไลด์ การอภิปรายกลุ่ม การฝึกปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการสัญจร และการกระตุ้นเตือนโดยใช้ป้ายส่งเสริมความปลอดภัย เครื่องหมายจราจร โปสเตอร์ สติกเกอร์ เสียงตามสาย และการร้องเพลงเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินทาง นักเรียนมีทัศนคติด้านความปลอดภัยในการจราจรถูกต้องมากกว่าก่อนทดลอง

2.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเมื่อนิยามความเป็นราชชือ ยังมีข้อที่เป็นทัศนคติทางลบ ที่นักเรียนมีทัศนคติ อยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งเป็นผลที่ยังไม่น่าพอใจ ได้แก่ "อุบัติเหตุร้ายแรงมักเกิดนอกบ้าน" ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ ที่นำเสนอเรื่องราวของอุบัติเหตุที่มักเกิดนอกบ้าน ตามสถานที่ทั่วไป มากกว่าอุบัติเหตุในบ้าน โดยผลจากการวิจัยด้านข้อมูลทั่วไปพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอุบัติเหตุและการป้องกันจากสื่อหลายชนิด ทั้งจากโทรทัศน์ บิดา มารดา หนังสือพิมพ์ วิทยุ หนังสือ วารสาร ตลอดจนประสบการณ์จริง ที่นักเรียนประสบด้วยตนเอง และแม้แต่ป้ายประกาศของโรงเรียน จึงอาจส่งผลให้นักเรียนมีทัศนคติว่า อุบัติเหตุร้ายแรงมักเกิดนอกบ้าน ซึ่งแท้จริงแล้วไม่จำเป็นในบ้านหรือนอกบ้านอุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จึงเป็นสิ่งที่ต้องระมัดระวัง นอกจากนี้ยังมีข้อที่เป็นทัศนคติทางลบ ที่นักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งเป็นผลที่ยังไม่น่าพอใจอีกข้อหนึ่ง ได้แก่ "ผู้ขับขี่รถต้องระมัดระวังมากกว่าคนเดินเท้า" นั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนได้พบเห็นเครื่องหมายจราจร ที่มักใช้เป็นเครื่องหมายบังคับ เครื่องหมายเตือน และเครื่องหมายแนะนำแก่ผู้ขับขี่รถจักรยานให้ปฏิบัติ จึงอาจเกิดการเรียนรู้เครื่องหมายจราจรเหล่านั้นว่า ทำขึ้นเพื่อผู้ขับขี่เท่านั้น จึงทำให้นักเรียนมีทัศนคติว่าผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังมากกว่าคนเดินเท้า

2.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ

2.2.1 จากผลการวิจัย เมื่อนิยามโดยรวม ในการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง

มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันวิทยาการเจริญก้าวหน้า ผู้ชายและผู้หญิงมีโอกาสศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง อีกทั้งมีสื่อที่ทันสมัย ทำให้ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้เท่าเทียมกัน จึงหล่อหลอมให้เกิดทัศนคติที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของผู้วิจัยที่พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ต่างก็เรียนอยู่ในโรงเรียนสังกัดเดียวกัน ได้รับความรู้จากสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุที่เหมือนกันคือจากโทรทัศน์ บิดา มารดา และหนังสือพิมพ์ รวมทั้งมีประสบการณ์ในการเดินทางมาโรงเรียนที่เหมือนกัน คือโดยสารรถประจำทาง โดยการเดินทาง และรถยนต์ส่วนตัว ทำให้มีประสบการณ์การเรียนรู้ใกล้เคียงกัน และผลการวิจัยก็พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ไม่แตกต่างกัน จึงอาจเป็นเหตุผลสนับสนุนประการหนึ่งที่ทำให้ทัศนคติของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

2.2.2 จากผลการวิจัย การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้อที่นักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางบวกคือนักเรียนหญิงได้แก่ " อุบัติเหตุในโรงเรียนจะลดได้ หากเชื่อฟังคำเตือนของครู" ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนชายมีประสบการณ์จากการได้รับอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนหญิง จึงได้รับการตักเตือนจากครูผู้สอนมากกว่า ซึ่งผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนชายประสบอุบัติเหตุร้อยละ 25.84 นักเรียนหญิงประสบอุบัติเหตุร้อยละ 19.89 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอำไพ หวังไพโรจน์กิจ (2528) นันทิษา วงศ์เสรีพิพัฒน์และมลชุลี อนุรักษ์ (2536) และทาเคตะ (Taketa, 1984) ที่พบว่า นักเรียนชายเกิดอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนหญิง จากเหตุผลดังกล่าว จึงอาจทำให้นักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติในเรื่องนี้คือนักเรียนหญิง ส่วนในเรื่อง"การสวมหมวกนิรภัย จะช่วยลดอัตราบาดเจ็บและตายได้" นั้นเป็นอีกข้อหนึ่งที่นักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางบวกคือนักเรียนหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เพศชายเป็นเพศที่ชอบความโลดโผนมักมีประสบการณ์ในการขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์มากกว่าเพศหญิง ทำให้มีแนวโน้มการเกิดอุบัติเหตุ จาการจักรยานยนต์มากกว่า แต่ในปัจจุบันนี้มีพระราชบัญญัติควบคุมให้ผู้ขับขี่และซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกนิรภัย จึงทำให้เพศชายอาจได้รับประสบการณ์และมีความตระหนักเกี่ยวกับความปลอดภัยในการสวมหมวกนิรภัยมากกว่าด้วย ซึ่งการศึกษาของผู้วิจัยก็พบว่า นักเรียนชายเดินทางมาโรงเรียนโดยรถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 8.16 นักเรียนหญิงมาโดยรถจักรยานยนต์คิดเป็นร้อยละ 7.74 และในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนชายประสบอุบัติเหตุจาก

รตจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 3.83 ส่วนนักเรี้นหญิงประสบอุบัติเหตุจากรตจักรยานยนต์ ร้อยละ 2.76 จึงอาจเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้ให้นักเรี้นชายมีทัศนคติในเรื่องการสวมหมวกนิรภัยจะช่วลลดอัตราบาดเจ็บและตาสได้ ดีกว่านักเรี้นหญิง

ส่วนข้อที่นักเรี้นหญิงมีทัศนคติดีกันักเรี้นชาย ได้แก่ "ผู้ขับขี่รถต้องระมัดระวังมากกว่าคนเดินเท้า" และ "คนที่ได้รับอุบัติเหตุมักเป็นคนที่ไม่ระมัดระวัง" ซึ่งเป็นทัศนคติทางลบนั้น ก็หมายความว่า นักเรี้นชายเห็นด้วยว่าผู้ขับขี่รถต้องระมัดระวังมากกว่าคนเดินเท้า และคนที่ได้รับอุบัติเหตุมักเป็นคนที่ไม่ระมัดระวัง ซึ่งแท้จริงแล้วทั้งผู้ขับขี่และคนเดินเท้าต้องใช้ความระมัดระวังเช่นเดียวกัน เพราะอุบัติเหตุมักเกิดจาก การขาดความระมัดระวังหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของผู้วิจัยที่พบว่า การขาดความระมัดระวัง เป็นสาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้นักเรี้นได้รับอุบัติเหตุ และเจคอบสัน (Jacobson, 1987) ก็วิจัยพบว่า การเกิดอุบัติเหตุเกิดจากพฤติกรรมที่กระทำกิจกรรมอย่างไม่ระมัดระวังเป็นสำคัญ โดยเหตุผลที่นักเรี้นชายเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว อาจเนื่องมาจาก ผู้ที่ขับขี่รถส่วนใหญ่มักเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง การขับขี่รถก็ต้องอาศัยกลไกหลายประการ ทั้งความพร้อมของผู้ขับขี่ ความพร้อมของสภาพรถ และการมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ซึ่งกลไกดังกล่าวจะแตกต่างไปจากการเดินเท้า นอกจากนี้เรียมักจะพบได้ว่า ผู้ขับขี่รถเพศชายโดยทั่วไปหากเป็นชาวพุทธ จะมีความเชื่อถือเกี่ยวกับโศคกลางของขลังจึงมักจะไหว้พระ ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองก่อนการขับขี่รถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการขับขี่รถทางไกล จึงอาจทำให้นักเรี้นชายมีทัศนคติในเรื่องดังกล่าว ยังไม่ดีเท่านักเรี้นหญิง

3. การปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ของนักเรี้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ระดับการปฏิบัติ

3.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรี้นชายและนักเรี้นหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน โดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติที่ดี ส่อมส่งผลมาจากการมีทัศนคติที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของผู้วิจัย ที่พบว่า นักเรี้นชายและนักเรี้นหญิง มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับดี

และกมลรัตน์ หล้าสว่าง (2528) ก็กล่าวไว้ว่า ทักษะเป็นดัชนีที่จะชี้แนวทางในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีทักษะที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ตรงกันข้าม ถ้ามีทักษะไม่ดี ก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้าหา นอกจากนี้ กฤษณา สักดิ์ศรี (2530) ก็มีความเห็นว่า ทักษะจะกำหนดพฤติกรรมทั่ว ๆ ไปของบุคคล แม้จะไม่ทุกกรณี แต่ก็สามารถทำนายพฤติกรรมโดยทั่ว ๆ ไปได้ ทักษะเป็นสิ่งโน้มน้าวจิตใจให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ส่วนสุชาติ โสมประยูร (2525) ก็ได้อธิบายว่า พฤติกรรมทั้ง 3 ด้านนี้ (ความรู้ ทักษะ การปฏิบัติ) จะมีความสัมพันธ์กันอย่างไรก็คิดและมักจะมีปฏิสัมพันธ์กันตลอดเวลา แต่ละอย่างมักจะมีผลต่อกันและกัน แต่จะเกิดรวม ๆ กัน และพึ่งพาอาศัยกัน อันจะนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมการปฏิบัติเช่นกัน นอกจากนี้ตลอด 6 ปี ที่ผ่านมามีเด็กวัยประถมศึกษา ได้สั่งสมประสบการณ์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของครู ทั้งกิจกรรมในหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยต่าง ๆ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนก็พบว่า เนื้อหาต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้จัดกิจกรรมการสอน ได้จากหนังสือจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ แผ่นพับ โปสเตอร์ วารสาร หนังสือพิมพ์ ข่าวจากโทรทัศน์ และเอกสารสนับสนุนจากหน่วยงานสาธารณสุข จึงทำให้นักเรียนได้รับความรู้ที่หลากหลาย มีทักษะและการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกิจ พรหมมาสน (2530) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนหลายชนิดเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เพื่อน ป้ายตามถนน ฯลฯ จะมีการปฏิบัติตนในการป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรที่ดีที่สุด และจิราภรณ์ ผู้พันธ์ (2535) ที่วิจัยพบว่า ภายหลังการได้รับโปรแกรมสุขศึกษา ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในการเดินเท้า การข้ามถนน การโดยสารรถประจำทาง สัญญาณไฟจราจร เครื่องหมายจราจร โดยใช้การบรรยายประกอบเทปโทรทัศน์และสไลด์ การอภิปรายกลุ่ม การฝึกปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการสัญจร และการกระตุ้นเตือนโดยใช้ป้ายส่งเสริมความปลอดภัย เครื่องหมายจราจร โปสเตอร์ สติกเกอร์ เสียงตามสาย และการร้องเพลงเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินทาง นักเรียนมีความรู้ ทักษะและการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการสัญจรถูกต้องมากกว่าก่อนทดลอง

3.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อยังมีข้อที่นักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งเป็นผลที่ยังไม่น่าพอใจ ได้แก่ "ข้าพเจ้าใส่ถุงเท้าวิ่งบนอาคารเรียน" โดยเป็นการปฏิบัติในทางลบ หมายความว่า ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ส่วนใหญ่ใส่ถุงเท้าแล้ววิ่งบนอาคารเรียน อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูให้นักเรียน

ถอดรองเท้า ใส่เฉพาะถุงเท้าเดินบนอาคารเรียน เพื่อให้อาคารเรียนสะอาด แต่โดยธรรมชาติของเด็กวัยนี้ ซึ่งพรณี ช. เจนจิต (2528) กล่าวว่า เป็นวัยที่ไม่ใคร่อยู่นิ่ง มักจะทำกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งอยู่เสมอ และมักทำอะไรโดยไม่คำนึงถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้น จึงประสบอุบัติเหตุบ่อย ๆ และเมื่อใส่เฉพาะถุงเท้าทำให้เวลาเดินจะลื่น เด็กจะสนุกสนานกับการเล่นไถลไปมาบนพื้นที่ลื่นตลอดจนเดิน วิ่ง บนอาคารเรียน และบริเวณบันได เป็นประจำ จึงเป็นผลทำให้นักเรียนมีการปฏิบัติในชั้นนี้ ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

3.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติ

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาโดยรวม ในการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชาย ดังนี้

1. ข้าพเจ้าเก็บของเครื่องใช้เข้าที่หลังใช้เสร็จ
2. ข้าพเจ้าชอบวิ่งไถลเล่น บริเวณพื้นที่ลื่น
3. ข้าพเจ้าเล่นหยอกกับเพื่อนโดยการขว้างปากัน
4. ข้าพเจ้าเล่นหยอกล้อ ผลักกับเพื่อนในชั้นเรียน
5. ข้าพเจ้าถือของแหลม ของมีคม หยอกกับเพื่อน
6. ข้าพเจ้าชอบเล่นโศดโผน
7. ข้าพเจ้าหยอกกับเพื่อนขณะเดินริมถนน
8. ข้าพเจ้ามองขวา ซ้าย ขวา ก่อนข้ามถนน
9. ข้าพเจ้าขึ้นหรือลงจากรถ เมื่อรถจอดสนิท

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โดยธรรมชาตินักเรียนหญิงมีความระมัดระวังและไม่ชอบการเสี่ยงหรือเล่นโศดโผนเหมือนนักเรียนชาย ซึ่งนักเรียนชายวัยประถมศึกษา มักชอบเล่นรุนแรง โศดโผน อาจทำให้เกิดการบาดเจ็บได้ง่าย (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2525) และจากผลการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนชายเกิดอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อ่ำไพ หวังไพโรจน์กิจ (2528) และ ทาเคตะ (Taketa, 1984) ที่วิจัยพบว่านักเรียนชายเกิดอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนหญิง และลักษณะของอุบัติเหตุ ที่นักเรียนชายได้รับมากกว่านักเรียนหญิงก็คือ การหกล้ม การวิ่งชนกันและเล่นโศดโผน จากเหตุผลที่กล่าวข้างต้น อาจเป็นผลให้การปฏิบัติของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง แตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวดีกว่านักเรียนชาย ในอันที่จะกระทำไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ หรือเกิดน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งควรจะได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ในระดับดีและดีมากต่อไป เพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางส่วนเข้าศึกษาคู่ในระดับมัธยม บางส่วนออกไปประกอบอาชีพ จึงควรได้มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในสังคมที่นักเรียนจะเข้าไปเป็นสมาชิกใหม่ ดังนั้นจึงควรพิจารณาดังต่อไปนี้

1.1.1 ครูผู้สอนควรจะได้มีการกระตุ้นเตือน เกี่ยวกับอุบัติเหตุและการป้องกันบ่อข ๗ โดยสอนสอดแทรกในทุก ๆ กลุ่มวิชา และยกตัวอย่างในเรื่องใกล้ตัวที่นักเรียนต้องประสบอยู่เป็นประจำ อาจจัดเป็นโครงการพิเศษ ซึ่งจะเป็นประสบการณ์ตรง หรือสอนโดยการสร้างสถานการณ์จำลอง หรือการแสดงบทบาทสมมติ ทั้งนี้จากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอน ก็พบว่า ครูเห็นว่าการใช้บทบาทสมมติจะได้ผลดี แต่ปัญหาที่ครูพบคือ เวลานั้นข จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรม อีกทั้งโครงการต่าง ๆ มีมาก ต้องทำโครงการที่เร่งด่วนก่อน ซึ่งในเรื่องนี้ผู้บริหารก็ต้องให้ความสำคัญจึงจะทำให้เด็กนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุอยู่ในระดับที่ดี และคงอยู่นานขึ้น

1.1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจจราจร สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ เป็นต้น ควรได้มีการสนับสนุนการเรียนการสอน โดยจัดส่งเอกสารและอุปกรณ์การเรียนการสอนไปยังโรงเรียนต่างๆ รวมทั้งผลิตรายการเกี่ยวกับ การป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันเผยแพร่ทางโทรทัศน์หรือสอดแทรกในแต่ละช่วงของรายการ การจัดทำวีดิทัศน์ สไลด์ ให้โรงเรียนได้ช่วยเผยแพร่ ให้ความรู้แก่นักเรียน ตลอดจนจัดอบรม หรือณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับสวัสดิศึกษาแก่นักเรียนโดยการประสานงานกับโรงเรียนแล้วดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง ไม่ต้องให้โรงเรียนร้องขอ

1.1.3 จัดประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียนโดยการฝึกปฏิบัติจริงที่ส่วนจราจรของหน่วยงานเอกชน โดยประสานงานขอความร่วมมือ เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนประกอบการเรียนการสอน ก็จะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้และความสนุกสนานด้วย

1.1.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมเพื่อการเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียน ยังมีข้อที่นักเรียนมีความรู้ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำและต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ ซึ่งเป็นผลที่ยังไม่น่าพอใจ ได้แก่ การกระทำที่อาจก่อให้เกิดน้ำร้อนลวก การฝึกหนีไฟที่ถูกต้อง การข้ามถนนบริเวณที่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้าม ข้อความที่หมายถึงปลอดภัยไว้ก่อน การเดินถนนที่ไม่มีทางเท้า และความหมายของเครื่องหมายจราจร ดังนั้นครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างรอบคอบเกี่ยวกับคำถามก่อนตอบ พร้อมทั้งชี้แนะอธิบายเสริมให้เข้าใจ นำปัญหาที่พบจากการเรียนการสอน อาจเป็นข้อสอบบางข้อ ที่นักเรียนส่วนใหญ่ทำผิดมาอภิปรายกันมากกว่าการสอนโดยให้นักเรียนท่องจำ โดยยกตัวอย่างที่นักเรียนพบเห็น และประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอนโดยใช้เครื่องหมายจราจรมาประกอบ จะช่วยให้นักเรียนสนใจเกิดความรู้ความเข้าใจและจดจำได้มากขึ้น อีกประการหนึ่งในการฝึกซ้อมหนีไฟที่กระทำอยู่เป็นประจำแล้วในแต่ละโรงเรียน ควรได้มีการสอดแทรกความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น การสังเกตเพื่อหลีกเลี่ยงจากบริเวณที่เกิดไฟไหม้ การปฏิบัติตัวเพื่อไม่ให้สำลักควัน การช่วยชลอการลุกลามไหม้ของไฟ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อนักเรียนจะได้ฝึกปฏิบัติและจดจำได้

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันเป็นรายข้อในเรื่องการขึ้นลงบันไดที่ถูกต้อง การข้ามถนนบริเวณที่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้าม และการข้ามถนนให้ปลอดภัยหลังลงจากรถ ดังนั้น ครูควรเน้นข้อความรู้ในเรื่องเหล่านี้ให้มากขึ้นโดยเฉพาะในนักเรียนหญิง โรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยเพื่อให้อี้อัตถุการเรียนการสอน โดยยกเป็นตัวอย่างและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน เช่น การจัดระบบการเดินในโรงเรียน และควบคุมดูแลให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง และขณะมีการสอนในเรื่องการสัญจรไปมา ควรให้นักเรียนได้ออกมาแล้วเรื่องการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียน ครูอาจใช้โอกาสนี้เสริมเนื้อหาที่ถูกต้องลงไปในขณะที่นักเรียนเล่าไปพร้อม ๆ กัน จะทำให้นักเรียนเข้าใจ จดจำได้ เพราะเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงกับนักเรียน

2. ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน

จากผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ของนักเรียน อยู่ในระดับดี ก็ควรจะได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติในระดับที่ดียิ่ง ๆ ขึ้น และมี บางข้อที่นักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งเป็นผลที่ยังไม่น่าพอใจในเรื่องที่เห็นว่าอุบัติเหตุร้ายแรงมักเกิดนอกบ้าน และผู้ขับขี่รถต้องระมัดระวังมากกว่าคนเดินเท้า ดังนั้นจึงควรพิจารณา ดังต่อไปนี้

2.1 ในการสอนของครู ควรใช้วิธีการกระตุ้นเตือนอยู่ตลอดเวลาในเรื่องใกล้ตัว ที่เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในบ้าน ในโรงเรียนและในการสัญจรไปมา โดยอาจใช้วิธีการจัด กิจกรรมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมด้วยตนเองเช่น โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในย่านชุมชน ให้นักเรียนออกไปสำรวจบริเวณสี่แยก หรือบริเวณที่มีทางข้าม แล้วบันทึกพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ ในการสัญจรไปมาทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง เพื่อเป็นการปลูกฝังทัศนคติในเรื่องความปลอดภัยให้ดียิ่งขึ้น หรือสร้างเหตุการณ์ประทับใจเพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนทัศนคติไปในทางที่ดีขึ้น

2.2 ในการเรียนการสอนควรใช้วิธีการอภิปราย (Discussion) ที่แจ้ง ให้ ประสิทธิภาพ ให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องแก่นักเรียนเพราะการอภิปรายจะช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติของ นักเรียน และการอภิปรายยังเป็นวิธีสื่อความคิดที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็น โดยเด็กวัยประถมศึกษา ก็เป็นวัยที่ชอบพูดมากกว่าเขียนอยู่แล้ว จึงเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ตอบไม่ว่าจะถูก หรือผิดก็ตาม เพื่อครูจะได้อธิบายให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องได้

2.3 เนื่องจากการเลียนแบบมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ดังนั้น บิคา มารดา ครู ผู้ปกครองจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านความคิดและการกระทำในเรื่องการป้องกัน อุบัติเหตุ

2.4 ควรมีการจัดมุมหรือป้ายนิเทศแสดงสถิติการเกิดอุบัติเหตุของนักเรียนเพื่อ สร้างความตระหนักให้กับนักเรียนโดยให้คณะกรรมการนักเรียนร่วมกันรับผิดชอบด้วย รวมทั้งครู จะได้นำสถิติการเกิดอุบัติเหตุขึ้นมาวิเคราะห์ แล้วหาทางแก้ไขต่อไป

2.5 ควรให้นักเรียนเขียนแบบรายงานตนเองในเรื่องของความปลอดภัยในแต่ละวันหรือแต่ละสัปดาห์ ซึ่งจะช่วยปลูกฝังในเรื่องของการเขียน การคิด วิเคราะห์และการ สร้างความตระหนักให้แก่นักเรียนได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบทดสอบความรู้ แบบสอบถามทัศนคติ และแบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง โดยใช้การทดสอบค่า "ที" (t-test) ผลการวิเคราะห์ได้นำเสนอในลักษณะตารางประกอบความเรียงดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน
- ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน
- ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เป็นรายชื่อ ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง จำแนกตามบุคคลที่อยู่ด้วย อาชีพ และระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัว การเดินทางมาโรงเรียน การจัดระบบ การเดินในโรงเรียน และแหล่งความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ

รายการ	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		นักเรียนทั้งหมด	
	N = 209		N = 181		N = 390	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย						
บิดา มารดา	193	92.34	165	91.16	358	91.79
บุคคลอื่น (ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา)	16	7.66	16	8.84	32	8.21
2. อาชีพของหัวหน้าครอบครัว						
รับราชการ	56	26.79	39	21.55	95	24.36
ค้าขาย	48	22.97	42	23.20	90	23.08
เกษตรกรรม	2	0.96	0	0	2	0.51
รัฐวิสาหกิจ	17	8.13	13	7.18	30	7.69
รับจ้าง	83	39.71	81	44.75	164	42.05
อื่น ๆ (แม่บ้าน ข้าราชการบำนาญ ลูกจ้างประจำ)	3	1.44	6	3.31	9	2.31

3. ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน

จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของนักเรียนอยู่ในระดับดี ก็ควรจะได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีการปฏิบัติในระดับที่ดียิ่ง ๆ ขึ้น และมีบางข้อที่นักเรียนยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งเป็นผลที่ยังไม่น่าพอใจได้แก่ ข้าพเจ้าได้ลงไปทำวิจัยบนอาคารเรียน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตั้งกฎเกณฑ์เกี่ยวกับระเบียบวินัย และเขียนแบบรายงานตนเองในเรื่องของการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยเพราะเด็กวัยนี้ชอบรับกฎเกณฑ์ต่างๆ ได้ แล้วใช้วิธีการเสริมแรงให้รางวัลหรือกำลังใจแก่นักเรียนที่ปฏิบัติได้ถูกต้องตลอดจนดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด มีการลงโทษอย่างจริงจัง หากกระทำไม่ถูกต้อง อีกทั้งลักษณะของอุบัติเหตุที่นักเรียนได้รับมากที่สุดคือ การหกล้ม ดังนั้นในช่วงเวลาพักพิง ควรเน้นวิชาชีวิตสอนให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนบาดเจ็บจากการหกล้มน้อยที่สุด

อย่างไรก็ตาม สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุมีมากมาย ทั้งจากตัวบุคคลเอง จากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตราย และจากกิจกรรมชาติ ดังนั้น การให้การศึกษาอบรมเกี่ยวกับสวัสดิศึกษาในนักเรียนระดับประถมศึกษาเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ โรงเรียนควรได้ปรับปรุงแก้ไขทางด้านวิศวกรรม (Engineering) เช่น สิ่งก่อสร้างต่างๆ ทั้งอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ที่ชำรุดให้มีความปลอดภัยยิ่งขึ้น รวมทั้งจัดให้มีการบังคับให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Enforcement) แห่งความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่องด้วย นั่นคือ โรงเรียนต้องมีนโยบายและการบริหารจัดการเกี่ยวกับความปลอดภัยอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจสภาพและปัญหาการป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน โดยเน้นใน 3 เรื่อง คือ การศึกษา (Education) การจัดสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องทางด้านวิศวกรรม (Engineering) และการออกกฎระเบียบในโรงเรียน (Enforcement) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

2. ควรได้มีการวิจัย โดยใช้แบบสังเกตการสอนของครูทั้งการจัดกิจกรรมในหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตรในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรได้มีการใช้แบบสังเกตการปฏิบัติของนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ประกอบกับการใช้แบบสอบถาม หรือแบบสัมภาษณ์ จะทำให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น